

STAY!

Decreasing teenage dropout in sport

DOBRI PRIMERI PRAKS IN PRIPOROČILA

PREIZKUŠENE STRATEGIJE IN KLJUČNI
POGOJI ZA PREPREČEVANJE OSIPA MLADIH
V ŠPORTNIH ORGANIZACIJAH

Co-funded by
the European Union

1. UVOD

2. METODOLOGIJA

3. KLJUČNA NAČELA ZA PREPREČEVANJE OPUŠČANJA ŠPORTA

3.1 Temelji na podlagi dokazov

3.2 Temeljne vrednote pristopa STAY!

3.3 Usklajenost s politiko in strateškimi cilji EU

4. DOBRE PRAKSE PILOTNIH PARTNERJEV

4.1 Podpiranje ravnovesja med športom in izobraževanjem

4.2 Prostovoljno delo in alternativne vloge

4.3 Mediji, ki jih vodijo mladi, in digitalno sodelovanje

4.4 Rekreativni in netekmovalni trening

4.5 Mentorstvo in razvoj vodstvenih veščin

4.6 Vključujoč dostop in odstranjevanje ovir

4.7 Ustvarjanje mladim prijaznih partnerskih kultur

5. PRIPOROČILA ZA IZVEDBO

5.1 Priporočila za športne klube in lokalne organizacije

5.2 Priporočila za oblikovalce politik in športne organe

6. DEJAVNIKI, KI SPODBUJAJO USPEH

7. ZAKLJUČKI IN POGLEDI

8. PRILOGE

1. Uvod

Projekt STAY! je bil ustvarjen za reševanje vse večjega problema mladih – zlasti najstnic –, ki opuščajo šport. Ker se najstniki soočajo z večjim pritiskom v šoli, spreminjajo prioritete ali izgubljajo zanimanje za tekmovanja, mnogi najdejo manj razlogov ali priložnosti, da bi ostali vključeni v svoje klube. Projekt STAY! je namenjen temu, da športnim organizacijam pomaga najti nove načine za ohranjanje vključenosti mladih – ne le kot športnikov, temveč kot dela skupnosti.

Namesto da bi se osredotočal zgolj na treninge in tekmovanja, je program STAY! uvedel širši pogled na sodelovanje. Klube je spodbujal k ponudbi alternativnih vlog, kot so prostovoljstvo, mentorstvo, pomoč pri trenerstvu ali podpora klubskim medijem. Te vloge so mladim omogočile, da so ostali povezani s športom na načine, ki so odražali njihove spreminjajoče se interese in življenja, hkrati pa so še vedno uživali v socialnih, fizičnih in čustvenih koristih, ki jih klubi zagotavljajo.

Med majem 2024 in aprilom 2025 je pet športnih partnerjev po vsej Evropi preizkusilo ta novi pristop. Vsak od njih je razvil lokalne ukrepe, prilagojene svojemu specifičnemu kontekstu in športnikom, pri čemer je sledil skupnim načelom, razvitim v okviru projekta. Ti pilotni projekti so bili zasnovani skupaj s trenerji, mentorji in lokalnimi delovnimi skupinami, da bi zagotovili, da odražajo potrebe mladih, ki jim je najbolj ogroženo, da bodo opustili šport.

Vsak partner je raziskal različne izzive – od usklajevanja šole in športa do nizke motivacije in pomanjkanja vidnih vlog za dekleta – in se nanje odzval z ustvarjalnimi rešitvami. Nekateri so formalizirali prostovoljne vloge, kot sta pomočnik sodnika ali organizator dogodkov. Drugi so se osredotočili na vrstniške pobude ali mladinske račune na družbenih omrežjih. Vsi so imeli skupni cilj: pokazati, da lahko šport ponudi nekaj dragocenega za vsakogar, tudi preko meja uspešnosti. Pilotni klubi so bili:

Levski – Šport za vse <i>Bolgarija</i>	Fundacija S.S. Lazio 1900 ETS <i>Italija</i>	TSV Bayer 04 Leverkusen <i>Nemčija</i>	HAŠK Mladost/ ŽAVK Mladost <i>Hrvaška</i>	Športna unija Slovenije – SUS <i>Slovenija</i>

Univerza v Cassinu in južnem Laciju (UNICAS) je vse partnerje podpirala z zagotavljanjem orodij za ocenjevanje in preverjanje kakovosti skozi celoten proces. Evropsko združenje večšportnih klubov (EMCA) je koordiniralo celotno izmenjavo in pomagalo deliti rezultate v širši športni skupnosti.

Po mednarodni konferenci STAY!, ki jo je gostila EMCA, je več klubov, ki niso partnerji, izrazilo zanimanje za sprejetje tega pristopa – zlasti za spletna učna gradiva. Posledično so bila orodja in viri STAY! prevedena in deljena še širše, s čimer je bilo sporočilo projekta preneseno v nove države in kontekste.

To poročilo o dobrih praksah in priporočilih združuje vse, kar smo se naučili. Ponuja preizkušene pristope, ki jih lahko prilagodijo tudi drugi klubi in lokalne organizacije, ter vključuje praktične predloge za odločevalce, ki želijo podpreti dolgoročno udeležbo v športu po vsej Evropi.

2. Metodologija

Dobre prakse in priporočila, predstavljena v tem poročilu, so bila opredeljena s strukturiranim, večstopenjskim procesom, ki je bil vključen v pilotno fazo izvajanja projekta STAY. Vseh pet sodelujočih partnerjev je zasnovalo in izvedlo lokalne ukrepe, namenjene zmanjšanju osipa mladih iz športa, pri čemer je bil vsak pilotni projekt oblikovan glede na njegov specifični športni kontekst, organizacijske zmožljivosti in potrebe skupnosti.

Da bi zagotovili uporabnost rezultatov – ne le za notranjo refleksijo, temveč tudi za deljenje in prilagajanje drugje – smo uporabili skupni okvir za dokumentiranje in vrednotenje dela. To je vključevalo:

Orodja za načrtovanje in spremljanje projektov

- Pilotni akcijski načrti, predloženi pred izvedbo
- Predloge za spremljanje, ki jih je razvila Univerza v Cassinu in južnem Laciju (UNICAS)

Izvajanje in vrednotenje

- Poročila, ki opisujejo, kaj je bilo storjeno, kdo je sodeloval in kakšni izzivi so se pojavili
- Poročila o ugotovitvah, ki so zajela razmišljanja in nastajajoče rezultate
- Razprave lokalnih delovnih skupin, ki so potekale pred in po pilotnih projektih

Instrumenti za povratne informacije

- Prispevki mladih udeležencev, mentorjev in – kjer je mogoče – staršev
- Neformalni pogovori, intervjuji in zapiski delovne skupine

Pomembne so bile tako številke kot zgodbe. Spremljali smo, koliko mladih se je vključilo, koliko usposabljanj je bilo izvedenih ali koliko novih delovnih mest je bilo ustvarjenih. Najmočnejši nauk pa smo dobili iz tega, kako so se ljudje počutili zaradi pilotnih projektov – ali jim je to pomagalo pridobiti samozavest, se počutiti bolj povezane ali pa jim je preprosto pomagalo ponovno uživati v tem, da so del svojega kluba.

UNICAS je vodil postopek evalvacije in pomagal zagotoviti, da je bilo mogoče ugotovitve primerjati med klubi. EMCA je podpirala izmenjavo idej med partnerji in izpostavljala vzorce – kot so priljubljenost vlog za porotniškimi mizami, pomočniki trenerjev in mediji, ki jih vodijo mladi – ki so se kazali v različnih okoljih in športih.

Vse predloge, obrazci za povratne informacije in orodja, uporabljena v tem projektu, so vključeni kot priloge k temu poročilu. Njihova uporaba in prilagoditev je mogoča za vsak klub, ki želi preizkusiti pristop STAY! v svoji skupnosti.

3. Ključna načela za preprečevanje opuščanja športa

Projekt STAY! je bil zgrajen na trdnih temeljih dokazov, vrednot in prispevkov iz resničnega sveta. Z raziskavo na podlagi podatkov, sodelovanjem deležnikov in neposrednimi povratnimi informacijami mladih in športnih delavcev se je pojavil sklop ključnih načel, ki podpirajo pristop projekta k preprečevanju osipa. Ta načela lahko vodijo katero koli športno organizacijo ali partnerja, ki si prizadeva, da bi mladi, zlasti dekleta, dlje časa ostali povezani s športom.

3.1 Temelji na podlagi dokazov

V središču pristopa STAY! je kombinacija akademskega vpogleda in praktičnih izkušenj. Celovita raziskovalna študija, ki jo je izvedla Univerza v Cassinu in južnem Laciju, je pregledala trenutno razumevanje osipa v športu v Evropi in poudarila:

- Visoka stopnja osipa v adolescenci, zlasti med dekleti, zaradi pritiska na uspešnost, pomanjkanja veselja, spolnih stereotipov ali logističnih ovir.
- Potreba po prehodu iz modelov, osredotočenih na tekmovanje, k izkušnjam, osredotočenim na mlade, ki se osredotočajo na pripadnost, samozavest in osebno rast.
- Učinkovitost ponujanja alternativnih vlog – kot so pomočnik trenerja, prostovoljno delo za porotniško mizo ali medijska podpora – kot načinov za povečanje vključenosti mladih v šport.

Te ugotovitve so bile poudarjene v poročilu fokusnih skupin, ki je zbralo mnenja trenerjev, mentorjev in mladih športnikov iz partnerskih držav. Njihove povratne informacije so potrdile, da trajnostno sodelovanje ni odvisno le od dobrega treniranja, temveč tudi od prilagodljivosti, vključenosti, empatije in smiselne socialne interakcije.

3.2 Temeljne vrednote pristopa STAY!

Iz teh dokazov in izkušenj je izšlo več temeljnih vrednot, ki so oblikovale vse pilotne akcije programa STAY!:

- Zasnova, osredotočena na mlade: Programi morajo biti zasnovani z mladimi in za mlade. Fokusne skupine STAY! so pokazale, da se mladi najbolje odzivajo, ko se počutijo slišane, spoštovane in vključene v odločitve.
- Vključenost in dostopnost: Partnerji so si posebej prizadevali doseči mlade, ki bi bili sicer morda izključeni – zaradi spola, financ ali pomanjkanja tekmovalnih ambicij. To je vključevalo ponujanje brezplačnih mest za usposabljanje (npr. Lazio), rekreativnih vadb (npr. HAŠK Mladost) in prilagodljivih prostovoljnih vlog.
- Dolgoročna angažiranost: Uspeh niso opredeljevale medalje, temveč ohranjanje povezanosti mladih s športom na načine, ki ustrezajo njihovem razvijajočemu se življenju. Vloge, kot sta pomočnik sodnika ali medijski sodelavec, omogočajo nadaljnjo udeležbo, tudi ko tekmovalne ambicije zbledijo.
- Opolnomočenje s pomočjo veščin: Mladi so pridobili praktične izkušnje na področju vodenja, komunikacije, organizacije dogodkov in timskega dela. To ne podpira le osebnega razvoja, temveč krepi tudi partnersko organizacijo kot celoto.
- Zabava in užitek: Mladi so večkrat navedli »zabavo« kot glavni razlog, zakaj so ostali vključeni. Partnerji so to sprejeli z ustvarjanjem sproščene, podpornega in družabno angažiranega okolja.
- Prostovoljstvo kot most: Strukturirane prostovoljne vloge so udeležencem pomagale, da so se počutili koristne in cenjene, zlasti tistim, ki niso bili prepričani, ali želijo nadaljevati z usposabljanjem. To je bilo še posebej učinkovito pri partnerjih, kot sta TSV Bayer 04 in Levski – Šport za vse.

3.3 Usklajenost s politiko in strateškimi cilji EU

Pristop STAY! odraža številne prednostne naloge, opisane v delovnem načrtu EU za šport in sorodnih strategijah za mlade:

- Enakost spolov v športu: Z osredotočanjem na dekleta in mlade ženske ter obravnavanjem vzrokov za opustitev šolanja, specifičnih za spol, pobuda STAY! neposredno prispeva k cilju EU glede enakega dostopa in zastopanosti v športu.
- Spodbujanje zdravega načina življenja: Vsi pilotni projekti so si prizadevali ohraniti mlade v aktivnem načinu življenja in tako prispevati k prizadevanjem po vsej EU za zmanjšanje neaktivnosti in s tem povezanih zdravstvenih tveganj.
- Podpora prostovoljstvu in neformalnemu izobraževanju: Strukturirane prostovoljske priložnosti v okviru programa STAY! spodbujajo državljanstvo, življenjske spretnosti in prihodnje karijerne poti – ključne vidike mladinske politike EU.
- Digitalna transformacija: Z razvojem namenske platforme za e-učenje, ki gostuje na EMCA Studiu, projekt zagotavlja dolgoročen dostop do orodij in znanja za preprečevanje osipa za vse partnerje po vsej Evropi.

4. Dobre prakse pilotnih partnerjev

Pilotna faza projekta STAY! je prinesla vrsto preizkušenih pristopov, ki so mladim pomagali ostati povezani s športom – bodisi kot športniki, prostovoljci ali tisti, ki prispevajo k lokalnemu športnemu okolju. Namesto da bi ponudili enotno rešitev, je vsak partner zasnoval ukrepe, ki so se odzivali na edinstvene izzive in potrebe svojih mladih članov. V tem razdelku so predstavljene prakse, združene v ključne teme, ki so se pojavile v projektu, kot so prostovoljstvo, digitalna angažiranost, izobraževalna podpora in netekmovalne vloge. Znotraj vsake teme boste našli konkretne primere različnih partnerjev, ki kažejo, kako lahko prilagodljivi, na mlade osredotočeni pristopi preprečijo osip in zgradijo močnejše in bolj vključujoče organizacije.

4.1 Podpiranje ravnovesja med športom in izobraževanjem

Eden najpogostejših razlogov, zakaj najstniki opustijo šport, je vse večji pritisk šole. Z naraščajočimi akademskimi zahtevami se lahko šport začne zdeti kot neobvezen dodatek – ali celo breme. Več partnerjev projekta STAY! je to prepoznalo in uvedlo praktične rešitve, ki so mladim športnikom pomagale pri obvladovanju obeh obveznosti. Te so vključevale akademsko fleksibilnost, mentorstvo in celo neposredno podporo pri tutorstvu. Te pobude niso le zmanjšale osipa, temveč so tudi okrepile občutek skrbi in povezanosti med mladimi in njihovim športnim okoljem.

Program Dvojna kariera športnikov

CILJ

Ohraniti mlade športnike, ki se spopadajo s pritiski športa in izobraževanja

CILJNA SKUPINA

Polprofesionalni športniki, stari od 16 do 24 let

VPLETENI IGRALEC

Vodstvo kluba, trenerji, akademski svetovalci

POTREBNI VIRI

Usklajeno načrtovanje z izobraževalnimi ustanovami, čas mentorja

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Ustvaril/a sem strukturiran program dvojne kariere
- Ponujena fleksibilnost pri urnikih usposabljanja in študija
- Vključeno mentorstvo in učne naloge, povezane z delom

KAZALNIKI USPEHA

Popolna ohranitev v kohorti programa; pozitivne povratne informacije udeležencev

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Težave pri usklajevanju športnih in šolskih koledarjev – rešene z zgodnjim individualnim načrtovanjem

POTENCIAL PRENOSLJIVOSTI

Visoka prilagodljivost v večšportnih ali akademskih partnerskih okoljih

CILJ

Preprečitev osipa med športniki, ki se počutijo preobremenjene s šolskim delom

CILJNA SKUPINA

Najstnice (13–18) se umikajo od tekmovalnih treningov

VPLETENI IGRALEC

Trenerji, vodje klubov, družine

POTREBNI VIRI

Notranje usklajevanje, kulturni premik med trenerskim osebjem

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Ponujen olajšan trening
- Spodbujano sodelovanje v nešportnih vlogah (npr. za porotniško mizo, na družbenih omrežjih) v stresnih obdobjih

KAZALNIKI USPEHA

70-odstotno zadržanje med tistimi, ki razmišljajo o tem, da bi opustili šport

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Začetni odpor trenerjev – obravnavan s povratnimi informacijami internih fokusnih skupin

POTENCIAL PRENOSLJIVOSTI

Idealno za vsako organizacijo, ki podpira mlade z dvojnimi obveznostmi

Podpora pri inštruiranju

CILJ

Pomagajte športnikom uspeti v šoli, da zmanjšate tveganje za opustitev šolanja zaradi akademskega stresa

CILJNA SKUPINA

Mladi, stari od 13 do 18 let, ki potrebujejo akademsko podporo

VPLETENI IGRALEC

Starši prostovoljci, starejši športniki, osebje kluba

POTREBNI VIRI

Prostor za sestanke, koordinacija prostovoljcev

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Organizirane inštrukcije, ki jih vodijo starejši športniki in starši z ustreznim strokovnim znanjem
- Zagotovljene neformalne, klubsko podprte študijske seje pred ali po treningu

KAZALNIKI USPEHA

Športniki poročajo o visokem zadovoljstvu; izboljšani akademski rezultati; v pilotni skupini za inštrukcije ni osipa

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Težave z razporejanjem – rešene s povezovanjem inštrukcije z rednimi urniki usposabljanja

POTENCIAL PRENOSLJIVOSTI

Z lahkoto ponovljivo s strani katerega koli partnerja z večgeneracijsko udeležbo ali aktivnimi starševskimi skupnostmi

4.2 Prostovoljno delo in alternativne vloge

Ko mladi izgubijo zanimanje za tekmovanje ali se težko uskladijo s svojimi obveznostmi, pogosto čutijo, da v športu ni več prostora zanje. Eden najmočnejših naukov projekta STAY! je, da temu ni treba biti tako. Z ustvarjanjem smiselnih alternativnih vlog – kot so pomoč sodnikom, pomoč pri organizaciji dogodkov ali podpora klubu pri vsakodnevni opravi – so partnerji ohranjali mlade angažirane in cenjene. Te vloge so pogosto vodile do razvoja spretnosti, močnejših socialnih vezi in večje samozavesti, kar kaže na to, da lahko udeležba v športu poteka v številnih različnih oblikah.

Vključevanje med (pomožne) sodnike

CILJ

Ponudite vlogo z nizkim pritiskom in visoko odgovornostjo za najstniške športnike, ki se umikajo iz

CILJNA SKUPINA

Mladi, stari od 13 do 18 let, zlasti tisti, ki prehajajo iz tekmovalnega igranja

VPLETENI IGRALEC

Trenerji, sodniki, osebje kluba

POTREBNI VIRI

Majhen proračun za usposabljanje, notranja koordinacija

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Usposobljeni mladi za pomožne sodnike: merjenje časa, beleženje rezultatov in podpora sodnikom
- Udeležence sem povezal z mentorji in vodil praktične delavnice

KAZALNIKI USPEHA

Vsi udeleženci so na dan tekme opravili več vlog; poročali so o večji samozavesti in angažiranosti kluba

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Potrebno je bilo skrbno razporejanje glede na šolo; rešeno s prilagodljivimi nalogami za usklajevanje

POTENCIAL PREOSLJIVOSTI

Odlično za vse športe s strukturiranimi tekmovanji in uradnimi vlogami

CILJ

Najstnike povabite k sodelovanju pri vodenju klubskih dogodkov, da bodo vključeni.

CILJNA SKUPINA

Mladi, stari od 14 do 20 let, tako aktivni športniki kot tisti, ki bodo kmalu opustili šolanje

VPLETENI IGRALEC

Koordinatorji klubov, organizatorji dogodkov, športniki

POTREBNI VIRI

Koordinacija prostovoljcev in gradiva za dogodek

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Vključil najstnike v načrtovanje logistike, razporejanje in pripravo turnirjev in predstavitev
- Priznani prispevki s certifikati in vodstvenimi zaslugami

KAZALNIKI USPEHA

Udeležba na dogodkih se je povečala; najstniki so izrazili večji ponos in odgovornost za klub

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Usklajevanje timskih nalog in šolskih obveznosti; obravnavano s fleksibilno udeležbo

POTENCIAL PREOSLJIVOSTI

Enostavno ponoviti v katerem koli okolju z rednimi dogodki ali tekmovanji

Vključenost mladih v upravljanje kluba

CILJ

Opolnomočiti mlade odrasle, da prevzamejo vodstvene vloge v upravljanju kluba in odločanju

CILJNA SKUPINA

Mladi člani, stari 20–23 let, z izkušnjami v klubu, ki pa ne tekmujejo več

VPLETENI IGRALEC

Vodje oddelkov, višji administratorji, nekdanji športniki

POTREBNI VIRI

Prostor za sestanke, dostop do dokumentov, mentorstvo osebja

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Mladi so sodelovali na sestankih vodstva kluba in pomagali pri administrativnih funkcijah
- Načrtovanje nalog, interna komunikacija in strateške razprave

KAZALNIKI USPEHA

Jasno povečanje vključenosti mladih na vodstveni ravni; pomagalo je formalizirati mlajše perspektive v procesih načrtovanja

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Začetno oklevanje glede odgovornosti; odpravljeno z uvajanjem in spremljanjem

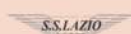
POTENCIAL PREOSLJIVOSTI

Zelo primerno za klube, ki si prizadevajo za dolgoročno trajnost in zastopanost mladih v upravnih strukturah

4.3 Mediji, ki jih vodijo mladi, in digitalno sodelovanje

Današnji mladi so digitalni domorodci – in ko jim je dana priložnost, so mnogi od njih željni uporabiti svoje tehnološke spretnosti za prispevanje k svojemu športnemu okolju. Več partnerjev projekta STAY! je izkoristilo ta potencial tako, da so mladim prepustili odgovornost za upravljanje družbenih medijev, ustvarjanje vsebin ali poročanje o dogodkih. Te vloge niso bile le zabavne in opolnomočujoče, temveč so pomagale tudi povečati prepoznavnost partnerskih organizacij in predstaviti njihove vrednote. V mnogih primerih je digitalna angažiranost mladim športnikom dala razlog, da ostanejo vključeni, tudi če so se umaknili od tekmovanja.

Upravljanje družbenih medijev s strani mladih

CILJ

Vključite digitalno podkvano mladino in hkrati promovirajte vrednote kluba

CILJNA SKUPINA

Najstniki, stari od 14 do 20 let, ki jih zanima komunikacija ali oblikovanje

VPLETENI IGRALEC

Marketing osebje kluba, trenerji, mladinski udeleženci

POTREBNI VIRI

Orodja družbenih medijev, čas za mentorstvo

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Mladi so bili dodeljeni za upravljanje Instagrama in drugih platform za določene oddelke
- Zagotovljeno osnovno usposabljanje za blagovno znamko, razporejanje in ustvarjanje vsebin

KAZALNIKI USPEHA

Povečana spletna angažiranost; mladi so se počutili ponosne in zaupanja vredne

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Potrebna so bila začetna navodila glede tona in ustreznosti; rešeno s predlogami in mentorskim pregledom

POTENCIAL PRENOSLJIVOSTI

Primerno za vsako organizacijo z digitalno prisotnostjo

Co-funded by
the European Union

CILJ

Zmanjšajte osip tako, da najstnikom ponudite nov način prispevanja

CILJNA SKUPINA

Mladi, stari od 14 do 20 let, vključno z nekdanjimi športniki

VPLETENI IGRALEC

Organizatorji dogodkov, medijsko podkovani prostovoljci, mladinske ekipe

POTREBNI VIRI

Dostop do telefonov/kamer, osnovna programska oprema za urejanje

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Zaposlili smo mlade kot fotografe dogodkov, video montažerje in komentatorje v živo
- Uporabili so svoje vsebine na spletni strani kluba in družbenih omrežjih

KAZALNIKI USPEHA

Mediji, ki so jih prispevali mladi; večja prepoznavnost in ponos mladih

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Čas za usposabljanje mladih in upravljanje rezultatov; rešeno z dodelitvijo "mentorjev za vsebine"

POTENCIAL PREOSLJIVOSTI

Enostavna uporaba v klubih z aktivnimi koledarji dogodkov ali digitalnimi kampanjami

CILJ

Opolnomočite mlade, da pripovedujejo zgodbo svoje ekipe in gradijo identiteto

CILJNA SKUPINA

Najstniški člani, stari od 13 do 18 let

VPLETENI IGRALEC

Trenerji, klubski funkcionarji, mladinske ekipe

POTREBNI VIRI

Dostop do družbenih medijev kluba, lahki treningi, sistem ocenjevanja

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Mladim je dal odgovornost za napovedi tekem, objave rezultatov in zgodbe iz zakulisja
- Spodbujala ustvarjalnost z objavami, intervjuji in idejami za kampanje

KAZALNIKI USPEHA

Izboljšanje dosega in angažiranost; udeleženci so izrazili močnejšo identiteto in ponos

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Potreben nadzor in odobritev vsebine; obravnavano s kontrolnim seznamom in medsebojnim pregledom

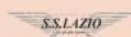
POTENCIAL PREOSLJIVOSTI

Idealno za katero koli športno sekcijo, ki želi okrepiti glasove mladih ali izboljšati javno dožemanje

4.4 Rekreativni in netekmovalni trening

Ne želi vsak mladi športnik – ali ima zmožnost – trenirati in tekmovati na visoki ravni. Nekateri si preprosto želijo ostati aktivni, povezani in del skupnosti. Partnerji projekta STAY! so to prepoznali in ustvarili rekreativne možnosti, ki so dajale prednost zabavi, telesni pripravljenosti in družabnim stikom pred uspešnostjo. Te netekmovalne vadbe so ponujale ključno »srednjo pot«, ki je mnogim najstnikom pomagala, da so ostali aktivni v svojem tempu. Za nekatere so celo postale odskočna deska nazaj k trenerstvu, prostovoljstvu ali drugim podpornim vlogam znotraj partnerske organizacije.

Rekreativni treningi vaterpola

CILJ

Ohranite stik deklet s športom tudi po tem, ko se umaknete s tekmovanja

CILJNA SKUPINA

Športnice, stare od 13 do 18 let

VPLETENI IGRALEC

Trenerji, prostovoljci, starejši igralci

POTREBNI VIRI

Dostop do bazena, osnovna oprema, čas za treniranje

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Uvedene so bile tedenske vadbe z nizkim pritiskom, osredotočene na uživanje in gibanje
- Seje so bile pod vodstvom trenerja, vendar v tempu, prilagojenem športniku, z možnostmi pomoči mlajšim članom

KAZALNIKI USPEHA

Zadržanje udeležencev, ki so nameravali prenehati; vzpostavljeni neformalni mentorski odnosi

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Prepričevanje trenerjev, da cenijo neuspešne seje; rešeno s povratnimi informacijami pilotov

POTENCIAL PREOSLJIVOSTI

Prilagodljivo za kateri koli šport s prostorom/opremo za skupinske aktivnosti nizke intenzivnosti

CILJ

Ponudite dolgoročno alternativo tekmovalnemu športu za najstnike, ki izgubljajo motivacijo

CILJNA SKUPINA

Mladi, stari od 14 do 19 let, ne glede na raven znanja in spretnosti

VPLETENI IGRALEC

Osebe kluba, starejši igralci, učitelji športne vzgoje

POTREBNI VIRI

Dostop do telovadnice, neformalno treniranje

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Ustvarili smo format »odprte telovadnice« za najstnike, kjer se lahko igrajo s prijatelji in družino
- Spodbujali telesno aktivnost kot socialno povezavo, ne kot pritisk

KAZALNIKI USPEHA

Visoka udeležba med najstniki, ki ne trenirajo več tekmovalno; povratne informacije so poudarile uživanje

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Potrebno osebje, ki je na voljo v prostem času; rešeno z menjavo prostovoljcev

POTENCIAL PRENOSLJIVOSTI

Enostavna izvedba v katerem koli ekipnem športnem okolju ali partnerski organizaciji, povezani s šolo

CILJ

Ohraniti dolgoročno povezanost mladih športnikov in družin s športom

CILJNA SKUPINA

Otroci, mladostniki in njihovi starši

VPLETENI IGRALEC

Trenerji za fitness in zdravje, marketinška ekipa, družine

POTREBNI VIRI

Trenerji, oprema, promocijska podpora

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Vsak konec tedna ponujamo odprte vadbe za vse ravni
- Integrirane skupinske igre, zdravstveni pregledi in skupne dejavnosti (npr. krogi staršev in otrok)

KAZALNIKI USPEHA

Visoka udeležba družin; pozitivna ustna priporočila; ponavljajoči se udeleženci

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Trženje, ki presega aktivne športnike; rešeno prek šol in partnerskih skupnosti

POTENCIAL PRENOSLJIVOSTI

Idealno za klube ali večšportne organizacije z zdravstvenimi ali rekreacijskimi objekti

4.5 Mentorstvo in razvoj vodstvenih sposobnosti

Eden najučinkovitejših načinov, kako mlade ohraniti vključene v šport, je, da jim damo priložnost, da prevzamejo vodstvo. Več partnerjev projekta STAY! je prepoznalo, da najstniki uspevajo, ko jim je dana odgovornost in možnost, da delujejo kot vzorniki – še posebej, če so te vloge jasno opredeljene in podprte. Pomoč pri trenerstvu, mentorstvo mlajših igralcev in sodelovanje pri odločanju niso le izboljšali zadržanja igralcev, temveč so mladim pomagali tudi pri izgradnji samozavesti, komunikacijskih veščin in močnejšega občutka smisla v njihovem športnem okolju.

Program pomočnika trenerja

CILJ

Obdržite starejše športnike tako, da jih vključite v razvoj mlajših soigralcev

CILJNA SKUPINA

Najstniški športniki, stari od 16 do 21 let, se umikajo od tekmovanja

VPLETENI IGRALEC

Glavni trenerji, trenerski svet, športniki, starši

POTREBNI VIRI

Usposabljanje, tiskani materiali, koordinacija mentorjev

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Izbrani izkušeni najstniki bodo pomagali trenerjem pri treniranju mlajših otrok
- Zagotovljene pripravljalne delavnice in mentorstvo na delovnem mestu

KAZALNIKI USPEHA

Pomočniki trenerjev so poročali o večji motivaciji; udeleženci so izrazili ponos in odgovornost

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Izbira primernih pomočnikov; rešeno s sestanki med trenerjem in starši ter postopkom izbora

POTENCIAL PRENOSLJIVOSTI

Zelo prenosljivo na kateri koli šport, kjer lahko mladi varno in učinkovito pomagajo trenerskemu osebju.

CILJ

Okrepite vezi v ekipi in zmanjšajte osip z medsebojno podporo

CILJNA SKUPINA

Športniki v srednjih in višjih šolah, zlasti dekleta, stara od 13 do 17 let

VPLETENI IGRALEC

Trenerji, koordinatori klubov, mentorji, mentoriranci

POTREBNI VIRI

Mentorski sestanki, srečanja s trenerji

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Imenoval starejše ali bolj izkušene igralce za mentorje ekipe za nove člane
- Mentorji so predstavili klubske rutine, odgovarjali na vprašanja in delovali kot socialna sidra

KAZALNIKI USPEHA

Povečano zadrževanje novih igralcev; mentorji so poročali o močnejši povezanosti s klubom.

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Zagotavljanje nadaljnega izvajanja; obravnavano s spremljanjem sodelovanja med mentorjem in mentorirancem

POTENCIAL PRENOSLJIVOSTI

Idealno za večšportne ali mladinske organizacije, ki želijo uvajati nove člane

Vodenje skozi prostovoljne vloge

CILJ

Ponudite strukturirane vodstvene poti za najstnike zunaj športnih dosežkov

CILJNA SKUPINA

Mladi, stari od 14 do 19 let

VPLETENI IGRALEC

Vodje sekcij, koordinatori za mlade, osebje za dogodke

POTREBNI VIRI

Usposabljanje sodnikov, gradiva za dogodke, nadzor osebja

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Najstnike so zaposlili kot mladinske sodnike
- Vključeval starejše mlade v načrtovanje klubskih dogodkov, sodelovanje v projektih dejavnostih in vodenje manjših operativnih nalog

KAZALNIKI USPEHA

Zadrževanje mladih na vodstvenih položajih; rast zanimanja vrstnikov

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Nekaj začetne tesnobe; ublaženo z nadzorovanimi "prvimi tekmami" in javnim priznanjem

POTENCIAL PRENOSLJIVOSTI

Dobro deluje v športu s strukturiranim sojenjem in za partnerje, ki so odprti za vodenje mladih

4.6 Vključujoč dostop in odstranjevanje ovir

Za mnoge mlade, zlasti tiste iz družin z nizkimi dohodki ali premalo zastopanih skupin, udeležba v športu ni le stvar interesa – gre za dostop. Partnerji projekta STAY! so sprejeli konkretne ukrepe za odpravo finančnih, logističnih in kulturnih ovir, ki pogosto vodijo do opustitve šolanja. Ti so vključevali brezplačne programe udeležbe, prilagodljive vstopne točke in neposredno ozaveščanje ranljivih skupnosti. Te prakse so pokazale, da ko zmanjšamo ovire, šport postane bolj vključujoč – in opustitev šolanja manj verjetna.

Brezplačno leto športa za ranljivo mladino

CILJ

Odstranite finančne ovire za najstnike, ki jim grozi, da bodo opustili šolanje

CILJNA SKUPINA

Mladi, stari od 13 do 18 let, iz družin z nizkimi dohodki

VPLETENI IGRALEC

Vodstvo klubov, šole, starši, trenerji

POTREBNI VIRI

Podpora sponzorjev, oprostitev stroškov, brezplačna oprema in kompleti

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- V sodelovanju s športnimi sekcijami Lazia (karate, teqball, hokej, plavanje) ponujamo celoletno brezplačno vadbo
- Ponudbo sem promoviral prek šol in fundacij

KAZALNIKI USPEHA

Poln vpis na vsa prosta mesta; veliko zanimanje šol za prihodnjo širitev

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Pravična identifikacija in izbira udeležencev; rešeno s šolskimi napotnicami in sistemom »kdor prej pride«

POTENCIAL PRENOSLJIVOSTI

Prilagodljivo za partnerje, ki sodelujejo s fundacijami, občinami ali sponzorji, ki so osredotočeni na družbeno odgovornost podjetij

CILJ

Dosežite mladostnike, ki jim grozi izključenost, z neposrednim sodelovanjem s šolami in prilagajanjem postopkov vpisa v klube

CILJNA SKUPINA

Najstniki, stari od 13 do 18 let, iz prikrajšanih ali socialno marginaliziranih okolij

VPLETENI IGRALEC

Učitelji in ravnatelji šol, koordinatorji klubov

POTREBNI VIRI

Dostop do šole, tiskani materiali, čas osebja za obiske

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Uporabili so šolsko osebje za prepoznavanje zainteresiranih mladih in omogočanje prvega stika
- Ponujali smo neformalne seje vprašanj in odgovorov ter prilagodljive vstopne točke za zmanjšanje tesnobe zaradi opustitve šolanja.

KAZALNIKI USPEHA

Visoka udeležba na brezplačnih mestih za usposabljanje; trajna udeležba tudi po pilotnem obdobju

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Potrebno je bilo zgodnje usklajevanje s šolskimi koledarji in jasna sporočila; obravnavano s skupnim načrtovanjem

POTENCIAL PREOSLJIVOSTI

Zelo prilagodljivo za klube v bližini šol ali z obstoječimi izobraževalnimi povezavami

CILJ

Ohranite športnike angažirane, tudi če ne morejo redno trenirati

CILJNA SKUPINA

Dekleta, stara od 13 do 18 let, zlasti tista, ki se soočajo s stresom v šoli ali družini

VPLETENI IGRALEC

Trenerji, športniki, koordinatorji klubov

POTREBNI VIRI

Notranje usklajevanje, premik kulture k fleksibilnosti

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Ustvarjene fleksibilne poti: prostovoljne vloge, lažje usposabljanje, digitalno sodelovanje
- Mladim je bilo dovoljeno, da v obdobjih visokega stresa »zamenjajo vloge«, namesto da bi odnehali

KAZALNIKI USPEHA

Več znanega zadržanja med mladimi, ki so bili prej izpostavljeni tveganju izpada

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Potrebna je bila podpora trenerjev in usklajevanje urnikov; rešeno z načrtovanjem, ki ga vodijo mladi

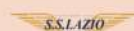
POTENCIAL PREOSLJIVOSTI

Koristno za vse partnerje, ki delajo z mladostniki, zlasti v okoljih, kjer je veliko šolskega povpraševanja.

4.7 Ustvarjanje mladim prijaznih partnerskih kultur

Poleg strukturiranih programov je ključni dejavnik pri preprečevanju osipa to, ali se mladi resnično počutijo vključene v svoje športno okolje. Ena najpomembnejših, a neformalnih lekcij projekta STAY! je bila, da se zadrževanje mladih izboljša, ko partnerji aktivno poslušajo in se prilagajajo. Čeprav ta pristop, ki »najprej daje povratne informacije«, ni vedno poimenovana dejavnost, je bil vgrajen v to, kako so partnerji oblikovali, prilagajali in ocenjevali svoja dejanja. Partnerji so bodisi prek formalnih lokalnih delovnih skupin bodisi prek neformalnih srečanj omogočili prostor za mlade glasove – in to se je obrestovalo. Te prakse so pomagale oblikovati bolj prilagodljivo, empatično in na mlade osredotočeno kulturo v vseh pilotnih okoljih.

Kultura sooblikovanja in povratnih informacij mladih

CILJ

Zagotovite, da so dejavnosti kluba usklajene s potrebami in izkušnjami mladih

CILJNA SKUPINA

Trenerji, osebje in mladinski udeleženci pri vseh pilotnih partnerjih

VPLETENI IGRALEC

Mladi, mentorji, trenerji, osebje kluba

POTREBNI VIRI

Čas usklajevanja, orodja za dokumentiranje

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Vzpostavite lokalne delovne skupine (LWG) za strukturiran prispevek mladih pred in po izvedbi
- Za prilagoditve v realnem času sem uporabil intervjuje, neformalne pogovore in ankete.

KAZALNIKI USPEHA

Spremembe pilotnih ukrepov na podlagi povratnih informacij; mladi so poročali, da se počutijo slišane in bolj vključene

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Nekaj zadržanosti do prenosa avtoritete; rešeno z moderiranjem in skupnim premislekom

POTENCIAL PREOSLJIVOSTI

Jedro vsake pobude, osredotočene na mlade, zlasti tam, kjer sta vključevanje in zadrževanje prednostni nalogi

CILJ

Okrepite povezanost ekipe za zmanjšanje tihih izpadov

CILJNA SKUPINA

Športniki, stari od 12 do 18 let, zlasti novi ali vračajoči se člani

VPLETENI IGRALEC

Trenerji, starši, prostovoljci

POTREBNI VIRI

Majhen proračun za hrano ali materiale, prostor prizorišča

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Organizirana redna družabna srečanja (npr. igre staršev in otrok, dnevi za krepitev timskega duha)
- Osredotočeni na zabavo in interakcijo pred športnimi rezultati

KAZALNIKI USPEHA

Večja kohezija ekipe, boljše zadrževanje novincev

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Usklajevanje logistike med športnimi in šolskimi urniki; rešeno s skupnimi koledarji načrtovanja

POTENCIAL PRENOSLJIVOSTI

Deluje v katerem koli okolju, kjer se ekipe redno srečujejo ali so družine aktivne

Mladi prevzemajo identiteto partnerja

CILJ

Gradite ponos in povezanost s skupnim pripovedovanjem zgodb

CILJNA SKUPINA

Mladi športniki v klubih

VPLETENI IGRALEC

Vodstvo kluba, trenerji, mladinske ekipe

POTREBNI VIRI

Orodja družbenih medijev, osnovno usposabljanje

KLJUČNE DEJAVNOSTI

- Mladim sem omogočil prepoznavnost in glas prek medijskih vlog, klubskih sporočil in povzetkov dogodkov, ki so jih vodili mladi.
- Izpostavljeni dosežki, ki presegajo rezultate: npr. timsko delo, šolski uspeh, prostovoljstvo

KAZALNIKI USPEHA

Večja angažiranost na družbenih omrežjih in samoocenjeni občutek lastništva

IZZIVI, S KATERIMI SE JE SOOČILO

Potrebna je bila podpora trenerjev za omogočanje prepoznavnosti; obravnavano z oblikovanjem projekta in deljenjem rezultatov

POTENCIAL PRENOSLJIVOSTI

Visoka – zlasti v partnerskih organizacijah z več športi ali z mladimi

5. Priporočila za izvedbo

Pilotna faza projekta STAY! je pokazala, da preprečevanje osipa ni le mogoče – dosegljivo je tudi na lokalni ravni, tudi z omejenimi viri. Naslednja priporočila so zasnovana tako, da športnim organizacijam in javnim organom pomagajo pri posnemanju in prilagajanju preizkušenih pristopov v lastnih okoljih. Združena so v dva dela: eden za športne klube in organizacije na lokalni ravni, ki želijo uvesti spremembe na terenu, ter drugi za oblikovalce politik in športne oblasti, ki si prizadevajo zagotoviti ustrezno okolje, financiranje in strateško podporo.

5.1 Priporočila za športne klube in lokalne organizacije

Projekt STAY! je pokazal, da lahko že majhne spremembe bistveno vplivajo na ohranjanje mladih v športu. Na podlagi izkušenj naših pilotnih partnerjev so tukaj praktična priporočila za klube, združenja in organizacije na lokalni ravni, ki želijo izvajati podobne ukrepe.

1. Začnite z majhnimi koraki s pilotnimi ukrepi

- Izberite eno ali dve vlogi za predstavitev, kot so pomočnik trenerja, prostovoljno delo za porotno mizo ali digitalno pripovedovanje zgodb.
- Izberite dejavnosti, ki gradijo na obstoječih prednostih (npr. trener z mentorskim pristopom ali starš, ki je pripravljen inštruirati).
- Začnite s kratkim poskusnim obdobjem (2–3 mesece), da preverite zanimanje in izboljšate format.

2. Prilagodite se lokalnim potrebam

- Opravite hitro oceno potreb mladih in staršev – kakšno podporo jim manjka? Kaj bi jih prepričalo, da ostanejo?
- Upoštevajte socialno, kulturno in akademsko okolje: Ali so mladi pod stresom zaradi šole? Ali imajo starši čas za prostovoljno delo?
- V prilagoditev vlog vašemu kontekstu vključite trenerje in starejše športnike.

3. Vlagajte v usposabljanje osebja in prostovoljcev

- Izvedite osnovne delavnice na temo:
 - Komunikacija z mladimi
 - Ustvarjanje vključujočih okolij
 - Razumevanje izzivov, specifičnih za spol
- Delite primere scenarijev iz pilotnih projektov STAY! (vključeno v Pilot action report) ali usmerite osebje na platformo za e-učenje na EMCA Studiu.

4. Vključite družine in širšo skupnost

- Povabite starše ali bivše učence, da vam pomagajo pri inštruiranju, sojenju ali logistiki dogodka.
- Sodelujte z lokalnimi šolami ali mladinskimi centri za napotitve in skupne dejavnosti.
- Prispevke proslavite s potrdili, zahvalnimi objavami ali družabnimi dogodki.

5. Spremljajte napredek in ostanite prilagodljivi

- Spremljajte preproste kazalnike: npr. »Koliko mladih se je ta mesec javilo kot prostovoljci?« ali »Se je kdo po umiku ponovno pridružil usposabljanju?«
- Uporabite kratke obrazce za povratne informacije ali neformalne pogovore z mladimi, da ugotovite, kaj deluje.
- Ne bojte se prilagoditi vlog, časa ali pričakovanj. Poslušanje je del procesa.

5.2 Priporočila za oblikovalce politik in športne organe

Preprečevanje odhoda mladih iz športa ni odgovornost le lokalnih partnerjev – potrebna je sistemska podpora. Odločevalci na občinski, državni in ravni EU lahko igrajo ključno vlogo pri ustvarjanju pogojev, ki omogočajo razvoj vključujočih, prilagodljivih in na mlade usmerjenih športnih programov. Pilotne akcije projekta STAY! ponujajo preizkušene primere, kaj deluje. Zdaj je potrebna strateška uskladitev za razširitev in trajnost teh pristopov.

1. Ustvarite in vzdržujte vire financiranja za pobude, osredotočene na vključevanje

- Vzpostavite namenska nepovratna sredstva ali proračunske postavke za podporo lokalnim partnerjem pri izvajanju prostovoljnih, mentorskih in netekmovalnih programov sodelovanja.
- Zagotoviti, da imajo manjše in večšportne organizacije enakopraven dostop do teh sredstev, s sorazmernimi in dostopnimi postopki prijave.
- Spodbujajte daljše cikle financiranja (npr. 2–3 leta), da se omogoči načrtovanje, pilotno izvajanje in skaliranje.

2. Vključite preprečevanje osipa v politične okvire

- V nacionalne načrte za razvoj športa ali občinske športne strategije vključite osip mladih v športu kot merljivo skrb.
- Spodbujati medsektorske politike, ki priznavajo povezavo med športom, izobraževanjem, zdravjem in krepitvijo vloge mladih.
- Določite jasne cilje ali kazalnike, povezane z zadrževanjem mladih v organiziranem športu, zlasti med premalo zastopanimi skupinami.

3. Prepoznajte in nagradite dobre prakse

- Priznajte pobude, kot so tiste, ki so bile pilotno izvedene v okviru projekta STAY!, kot modele odličnosti, ki so skladni s cilji EU in nacionalnimi cilji mladinskega športa.
- Uvedite nagrade ali certifikate za klube in partnerske organizacije, ki prikazujejo inovativne strategije zadrževanja.
- V programe izobraževanja trenerjev in usposabljanja za športno administracijo vključite študije primerov preprečevanja osipa.

4. Okrepiti vključevanje preprečevanja osipa v programe in strateške okvire EU

- Spodbujati večjo prepoznavnost in uporabo uspešnih rezultatov projektov (kot je platforma za e-učenje STAY! in dobre prakse) v okviru pobud EU na področju športa, mladih in izobraževanja.
- Zagotoviti, da bo zadrževanje mladih v športu postalo priznana tema v strateških okvirih, kot sta delovni načrt EU za šport in evropska agenda za mladinsko delo.
- Spodbujajte nacionalne agencije in mreže k dejavnemu spodbujanju praks, usklajenih s pobudo STAY, prek dogodkov za krepitev zmogljivosti, poročil o politikah in gradiv za smernice programa.

Ta priporočila skupaj poudarjajo, da je preprečevanje osipa tako lokalna kot sistemska odgovornost. Smiselne spremembe so možne bodisi z ustvarjalnim programiranjem na lokalni ravni bodisi s podporno politiko in financiranjem na nacionalni ravni in ravni EU. Projekt STAY! ponuja načrt – zdaj je potrebna kolektivna volja za naslednje korake.

Za praktične priporočila za replikacijo pilotskih akcij se posvetujte z e-učno platformo in predlogami dokumentov v priponki.

6. Dejavniki, ki spodbujajo uspeh

Čeprav je bil vsak pilotni projekt STAY! prilagojen svojemu specifičnemu okolju, se je pri vseh partnerjih pojavilo več ključnih dejavnikov uspeha. Ti omogočitveni pogoji so pomagali preoblikovati dobre ideje v smiselne rezultate – in bodo bistveni za vsako organizacijo, ki želi ponoviti ali razširiti podobne pristope.

Sodelovanje več deležnikov

Sodelovanje na različnih ravneh – mladih, trenerjev, osebja, staršev, šol in organizacij skupnosti – je bilo dosleden dejavnik. Partnerji, ki so aktivno vključili druge v sooblikovanje in izvajanje pilotnih ukrepov, so imeli močnejšo podporo in bolj trajnostne rezultate. Kjer je bilo mogoče, so partnerstva s šolami, občinami in starševskimi skupinami razširila doseg in relevantnost.

Neprekinjene povratne informacije in prilagajanje

Namesto da bi od samega začetka načrtovali popolne ukrepe, so bili partnerji, ki so sprejeli miselnost »učenja sproti« – z uporabo povratnih informacij mladih in prilagoditev v realnem času – uspešnejši. Lokalne delovne skupine (LWG), neformalni intervjuji in poročila so pomagala prilagoditi intervencije razvijajočim se potrebam, pri čemer so mladi ostali v središču procesa.

Resnična vključenost mladih, ne le sodelovanje

Najbolj učinkoviti pilotni projekti so bili tisti, kjer mladi niso bili le povabljeni k sodelovanju, temveč jim je bila zaupana odgovornost. Ne glede na to, ali gre za upravljanje računa na družbenih omrežjih, treniranje mlajšega igralca ali oblikovanje urnika, je ta občutek odgovornosti vodil do večje angažiranosti in ponosa, da so ostali del programa.

Prilagodljivost vlog in pričakovanj

Toga pričakovanja pogosto vodijo do osipa. Partnerji projekta STAY! so bili uspešni, ko so ponudili več vstopnih točk in mladim omogočili, da preklaplajo med vlogami, ko so se spreminjali njihovi interesi, energija ali akademske obremenitve. Ta prilagodljivost je pokazala spoštovanje realnosti mladih in spodbudila dolgoročno zavezanost.

Kultura vključevanja in skrbi

Kar je mnoge udeležence ohranilo pritegnjene, ni bil le program, temveč tudi okolje. Ko so klubi in partnerji spodbujali kulturo, ki je dajala prednost zabavi, čustveni varnosti, povezovanju z vrstniki in podpori (zlasti pri dekletih), se je zadrževanje izboljšalo. Vključujoč jezik, vidni vzorniki in odzivno mentorstvo so igrali svojo vlogo.

Ti dejavniki uspeha niso odvisni od velikih proračunov. So kulturni in strukturni dejavniki, ki jih lahko začne vgrajevati vsaka športna organizacija – začeni s poslušanjem, zaupanjem in odpiranjem novih načinov za sodelovanje mladih.

7. Zaključki in pogledi

Projekt STAY! je pokazal, da opustitev športa ni neizogibna. Pet različnih partnerjev, več deset pilotnih akcij in več sto mladih je jasno preneslo eno sporočilo: ko mladim prisluhnemo, jih podpremo in jim ponudimo prilagodljive načine za ohranjanje vključenosti, to tudi storijo. Naj bo to s prostovoljstvom, mentorstvom, rekreativno igro ali digitalnimi vlogami, lahko šport ostane pomemben del mladih življenj – če smo pripravljeni ponovno razmisliti o tem, kako je videti sodelovanje.

Več spoznanj se je izkazalo za prenosljivih v vseh kontekstih:

- Mladi uspevajo, ko so odgovorni – ne le vključeni.
- Vključenost pomeni več kot le dostop; pomeni ustvarjanje vlog, ki odražajo realnost mladih.
- Močna koordinacija med trenerji, družinami, šolami in skupnostmi veča učinek.
- Majhni ukrepi, če so dobro podprti, lahko vodijo do velikih kulturnih premikov znotraj organizacij.

Ko zremo v prihodnost, pristop STAY! ponuja praktičen model z nizkimi ovirami za športne organizacije vseh velikosti. Vendar sprememb ne moremo prepustiti le lokalnim akterjem. Pozivamo:

- Klubi in lokalne organizacije naj sprejmejo in prilagodijo te metode.
- Občinske in nacionalne oblasti naj v politike mladinskega športa vključijo ohranjanje usposobljenosti kot prednostno nalogo.
- Deležniki na ravni EU naj spodbujajo in financirajo dolgoročna prizadevanja, ki nagrajujejo vključujoča, na mlade osredotočena športna okolja.

Vizija je preprosta, a drzna: da vsak mlad človek v Evropi, ki želi ostati vključen v šport, najde prostor – ne le za igro, ampak tudi za pripadnost, prispevanje in rast. OSTANI! ni konec te poti – je model za to, kar sledi.

8. Priloge

Priloga 1: Politika povzetek

Politika povzetek ponuja jedrnat pregled ugotovitev in priporočil projekta STAY! za preprečevanje odhoda mladih iz športa. Njegov cilj je vplivati na oblikovalce politik, športne organizacije in deležnike s poudarjanjem ključnih strategij in ponujanjem uporabnih vpogledov za izboljšanje ohranjanja mladih v športu. Ta povzetek je orodje za zagovarjanje sprememb politik in spodbujanje sprejetja metodologije STAY! po vsej Evropi.

Priloge za replikacijo pilotnih akcij

Za podporo replikaciji pilotnih akcij STAY! v drugih klubih in organizacijah so bili ustvarjeni naslednji predlogi. Ti zagotavljajo strukturiran pristop za načrtovanje, izvajanje in ocenjevanje aktivnosti za preprečevanje odhoda mladih iz športa, kar zagotavlja doslednost in učinkovitost.

Priloga 2: Predloga za načrtovanje pilotnih akcij

Ta predloga vam pomaga pri oblikovanju pilotne akcije za preprečevanje odhoda mladih. Vključuje dele za določitev ciljev, ciljne skupine, dejavnosti, vire in metode ocenjevanja.

Priloga 3: Predloga za opis mentorske vloge

Ta predloga opisuje pričakovanja do mentorjev, ki podpirajo mlade v pilotnih akcijah STAY!, ter zagotavlja učinkovito usmerjanje in pozitivno angažiranost.

Priloga 4: Predloga za opis vloge mladinskih prostovoljcev

Ta predloga določa vloge mladinskih prostovoljcev pri aktivnostih za preprečevanje odhoda mladih, kar jim pomaga razumeti njihove odgovornosti in prispevke.

Priloga 5: Predloga za spremljanje in povratne informacije v pilotnih akcijah

Ta predloga se uporablja za spremljanje napredka in zbiranje povratnih informacij od mladih in mentorjev, kar podpira stalna izboljšanja in zagotavlja uspeh pilotnih akcij.

Keeping Young People in Sport: Lessons from the STAY! Project

Policy Brief | 5-2025

The Challenge

Across Europe, too many teenagers—especially girls—are leaving sport. Academic pressure, rigid expectations, and a lack of alternative roles mean that once young people stop competing, they often leave altogether.

This dropout not only affects individual well-being—it weakens local sport ecosystems, reduces diversity in leadership, and contributes to long-term physical inactivity.

30–50% of young people drop out of organised sport during adolescence	Up to 60% of girls aged 15–18 stop participating in club sport activities	40% of youth cite academic pressure as a main reason for dropping out

> 70% of youth who stop competing do not stay involved in sport clubs	> 25% of European adolescents are physically inactive, risking long-term health issues

The STAY! Solution

STAY! is an Erasmus+ project (2023–2025) that tested new ways to retain young people in sport—especially those who no longer see themselves in high-performance pathways. It focused on volunteering, youth leadership, flexible engagement, and non-competitive roles.

What Worked

STAY! pilot actions were diverse but shared key enablers:

- Youth-centred roles: Assistant coaching, jury table work, social media management
- Recreational pathways: For girls stepping back from competition but wanting to stay active
- Tutoring and school-life balance: Including parent- or peer-led academic support
- Flexible expectations: Allowing youth to change roles instead of quitting

Key Insights

- Small, low-cost changes (e.g. recognition, flexibility) made a big impact on retention.
- Youth want to contribute—not just train. Responsibility increases engagement.
- Dropout prevention works best when families, schools, and sport staff coordinate.
- Listening and adapting are not optional—they are essential.

Recommendations for Policymakers

1. Recognise dropout prevention as a strategic priority in national and EU sport policies.
2. Fund local actions focused on inclusion, volunteering, and recreational engagement—not just competition.
3. Promote tools like the STAY! e-learning platform for coaches and staff training.
4. Include youth retention indicators in sport development frameworks.
5. Celebrate innovation through awards and integration into coach education.

Our Vision

A Europe where every young person has a place in sport—whether as an athlete, a volunteer, a mentor, or a creator.

The STAY! approach is scalable, inclusive, and ready to be adopted. What's needed now is action.

STAY! Decreasing teenage dropout in sport | 12-2022 – 5-2025 | Ref. N: 101091037 | Contact: [insert your email / partner info]
For access to the full report, tools, and e-learning platform | stay.multisportclubs.eu | studia.multisportclubs.eu/classes/stay/

Pilot Action Planning Template

Use this template to design a pilot action that addresses youth dropout in your club or organisation.

1. Dropout Challenge to Address

Briefly describe the issue or barrier you are targeting (e.g. 'Girls aged 13–16 dropping out after competition season').

2. Target Group

Who is this pilot for? Include age range, gender focus, sport section, or specific background (e.g. 'Boys 14–18 in water polo who are stepping away from competition').

3. Pilot Activity Description

What will participants do? (e.g. 'Serve as assistant coaches for junior teams, help manage club social media, organise an event').

4. Mentoring and Supervision

Who will supervise or mentor the youth involved? (e.g. 'Senior coach, media coordinator, referee').

5. Tools and Resources Needed

What materials, space, training, or equipment are required? (e.g. 'Score sheets, Canva, phones, gym space').

6. Timeline

When will this pilot start and end? (e.g. 'January – March 2025, weekly sessions').

7. Indicators of Success

How will you track engagement or impact? (e.g. 'Attendance, feedback from youth and mentors, continued involvement').

8. Notes or Adaptation Ideas

Optional space for extra thoughts, flexibility plans, or things to try if the first idea doesn't work.

Co-funded by
the European Union

Mentor Role Description Template

This template outlines expectations and guidance for mentors supporting youth involved in STAY! pilot actions.

1. Mentor Role Title

Example: Assistant Coach Mentor, Event Supervisor, Media Guide

2. Purpose of the Role

What is the mentor helping the young person achieve? (e.g. skill development, confidence, team integration)

3. Key Responsibilities

List 3–5 key tasks (e.g. supervise weekly sessions, give regular feedback, answer questions, support planning)

4. Time Commitment

How often will the mentor meet with the youth? For how long? (e.g. 1 hour/week from Jan–Apr 2025)

5. Required Skills or Experience

What should the mentor know or be good at? (e.g. coaching basics, communication, leadership)

Co-funded by
the European Union

6. Support Available to the Mentor

What help will they receive? (e.g. check-ins with staff, templates, training session)

7. Communication Plan

How and when will the mentor and youth check in? (e.g. after each session, via WhatsApp, monthly feedback forms)

8. Feedback and Evaluation

How will the mentor provide feedback and reflect on the youth's progress?

7. Expectations and Code of Conduct

Any basic rules or values to follow (e.g. respect, punctuality, teamwork)

8. Recognition and Follow-Up

How will the volunteer's contribution be acknowledged? (e.g. certificate, feedback, public thank-you)

Co-funded by
the European Union

Monitoring & Feedback Template for Pilot Actions

Use this template to track the progress of your pilot activity, gather feedback from youth and mentors, and support continuous improvement.

1. Pilot Activity Title

Name of the pilot action (e.g. Assistant Coach Programme, Event Volunteer Team).

2. Pilot Duration

Start and end dates of the pilot.

3. Number and Profile of Participants

Total number of youth involved. Include age range, gender, sport section.

4. Attendance / Participation Tracking

How regularly did participants attend or engage? (Use a checklist, table or logbook.)

5. Mentor Observations

What went well? What challenges emerged? Any standout moments or feedback?

6. Youth Feedback

What did the participants say about the experience? Collect written quotes or summary of group discussions.

7. Challenges Encountered

What barriers came up (e.g. scheduling, motivation, communication)? How were they addressed?

8. Suggestions for Improvement

What would you change or do differently next time?

Co-funded by
the European Union

STAY!

*Decreasing teenage
dropout in sport*

IZVEDITE VEČ

stay.multisportclubs.eu

MultisportEU

@multisporteu

Co-funded by
the European Union